

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

**РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ
ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 року.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Розвиток творчого потенціалу особистості засобами образотворчого мистецтва
Викладач	доцент Бай Ігор Богданович
Контактний телефон викладача	+380674160563
E-mail викладача	igor.bai@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС_90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок, 15.00

2. Анотація до навчальної дисципліни
Предметом вивчення навчальної дисципліни «Розвиток творчого потенціалу особистості засобами образотворчого мистецтва» є формування професійної та предметної компетентності учителя початкової школи в контексті образотворчого мистецтва, а також стимулювання процесів професійного розвитку особистості майбутнього учителя на шляху до мистецької самореалізації та самовдосконалення. Навчальна дисципліна науково обґрунтовує сучасні технології навчання молодших школярів на основі досягнень передового досвіду учителів початкової школи, провідних фахівців в галузі початкової освіти.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни
<u>Метою</u> навчальної дисципліни «Розвиток творчого потенціалу особистості засобами образотворчого мистецтва» є формування і розвиток у майбутніх учителів відповідних професійних компетентностей, умінь і навичок здійснювати належну художньо-педагогічну, освітню, науково-методичну та практичну діяльність в сучасних загальноосвітніх навчально-виховних закладах, формувати у майбутніх учителів початкової школи методичну грамотність щодо застосування різноманітних методів і прийомів у практичній діяльності; застосовувати набуті навички у процесі розв'язування стандартних і проблемних задач; розкривати сучасні наукові поняття, методи та методики, на основі яких відбувається формування мистецької компетентності здобувачів початкової освіти.
<u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є підготовка фахівців:
- які володіють відповідними компетентностями, необхідними для організації процесу навчання образотворчого мистецтва, зокрема - щодо формування належних художньо-графічних умінь і навичок молодших школярів, креативним педагогічним мисленням, здатністю до інноваційної діяльності та саморозвитку;
- здатних до опанування системою знань про закономірності використання образотворчого мистецтва на уроках мистецтва, підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів.

4. Програмні компетентності та результати навчання
<u>Загальні компетентності:</u>
ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення ЗСЖ.
<u>Фахові компетентності:</u>
СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної,

громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища.

Програмні результати навчання:

ПРН-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПРН-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, індивідуальних, особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПРН-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПРН-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПРН-18. Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	8
семінарські заняття /практичні/ лабораторні	18
самостійна робота	64

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1/2	013 – Початкова освіта	I - II	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Практичні/с емінарські заняття	сам. роб.
Тема 1. Художньо-педагогічні технології на уроках образотворчого мистецтва. Розвиток творчого потенціалу особистості засобами інноваційних технологій.	2	4	16
Тема 2. Типи, жанри і структура інтегрованих уроків мистецтва. Підготовка майбутнього педагога до керівництва зображувальною діяльністю дітей молодшого шкільного віку на уроках образотворчого мистецтва різних типів.	2	4	16
Тема 3. Напрями реалізації мистецько-освітньої діяльності вчителя початкової школи. Сучасні психолого-педагогічні засади навчання дітей образотворчому мистецтву.	2	4	16
Тема 4. Технології формування творчої особистості майбутнього вчителя початкової школи. Технологічний аспект підготовки майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності у галузі мистецької освіти.	2	6	16
ЗАГ.:	8	18	64

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 100 балів (50 відсотків), зокрема – індивідуальне/творче завдання (50 відсотків).
Вимоги до письмових робіт	Студент повинен виконати підсумкову контрольну (тестову) роботу для перевірки сформованої фахової компетентності, що складається з теоретичних питань, практичних завдань та творчої роботи.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 100 балів. До практичних занять студенти готують практичні завдання у письмовій формі (рукописні чи друковані) та презентують їх за допомогою мультимедійних пристроїв.
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язковим є виконання індивідуальних практичних завдань з використанням цифрових технологій за темою.
Підсумковий контроль	Залік (тест) Форма здачі: комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчальної дисципліни

1. Письмові завдання виконуються відповідно до тематики лекцій, яка передбачена у силабусі.
2. Академічна доброчесність. Принципи академічної доброчесності лежать в основі викладання та взаємодії зі студентами. Ця підготовка базується на Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положенні про Комісію з етики та академічної доброчесності, а також Положенні про запобігання академічному плагіату в університеті. Ознайомитися з цими документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

3. Відвідування занять. Пропуски практичних занять студент повинен відпрацювати згідно з "Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника", внесеним змінами від 19 травня 2023 р. (Наказ № 309).

4. Контроль знань здобувачів регламентується "Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника" і "Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника", введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р. <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf>

5. Результати неформальної освіти зараховуються на основі "Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника", доступного за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основні джерела

1. Качак Т., Круль Л., Бай І. Веб-квест як засіб інтеграції мовно-літературної та мистецької освіти студентів ЗВО. Перспективи та інновації науки. Серія "Педагогіка". Серія "Психологія". Серія "Медицина". 2025. Вип. 7(53). С. 461 - 473. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7\(53\)-461-473](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7(53)-461-473)
2. Klepar, M., Khomyak, H., Kurkina, S., Ishchenko, L., Bai, I., Lashkul, V., & Bida O. (2022). Application of Art Therapy with Usage of Distance Education in the Process of Specialists Professional Training. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 22(9). p.251–257. DOI:<https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.9.35>. http://paper.ijcsns.org/07_book/202209/20220935.pdf
3. Бай І., Максименко Н., Салига Н. Системний підхід до процесу формування креативної компетентності майбутніх педагогів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка*. 2021. 40. С.192–199.
4. Бай І., Барило С., Максименко Н. Міжпредметна інтеграція як засіб розвитку пізнавальної активності молодших школярів. *Імідж сучасного педагога*. № 3 (204). 2022. С.115–120.
5. Бай І., Романишин Р., Хімчук Л. (2021). Організація фахової підготовки майбутнього вчителя засобами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. Випуск 31. 2021/11/26. С.367–375.
6. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konceptziya.pdf>.
7. Образотворче мистецтво. 1-7 класи: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів / Г.А. Полякова та ін. Харків: «Скорпіон», 2001. 160 с.
8. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі / Сухорукова Г.В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 376 с.

Допоміжні джерела:

9. Антонович Є.А., Проців В.І., Свид С.П. Художні техніки у школі : навч.-метод. Посібник. Київ : ІЗМН, 1997. 312 с.
10. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І.Дичковська. Київ, 2014. 352 с.
11. Кашуба Л.І. Образотворче мистецтво в початковій школі : монографія. Тернопіль: Мальва, 2011. 55 с.
12. Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навч. посібник : монографія. Київ : Слово, 2010. 172 с.
13. Любарська Л., Вовк Л. Орієнтовний запитальник для актуалізації опорних знань учнів з образотворчого мистецтва, визначення рівня засвоєння базових теоретичних положень предмета. *Початкова школа*. 2006. №12. С.43– 46.
14. Масол Л.М. Ігрові художньо-педагогічні технології у процесі викладання інтегрованого курсу „Мистецтво” . *Початкова школа*. 2007. №1. С.46–55.
15. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко. 1-2 класи. *Нова українська школа* : вебсайт. URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/1tipova-osvitnya-programa-rozroblena-pid-kerivnistvom-o-ya-savchenko.docx> (Дата звернення: 21.04.2019)

16. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко. 3-4 класи. *Нова українська школа* : вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2018/10/10/tipova-osvitnya-programa-3-4-klas-proekt-1.docx> (Дата звернення: 21.04. 2019)
17. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. Цикл І. *Нова українська школа* : вебсайт. URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/tipovaosvitnyaprograma-1.doc> (Дата звернення: 21.04. 2019)
18. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна. Цикл ІІ. *Нова українська школа* : вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2018/10/10/programa-3-4-proekt-2.doc> (Дата звернення: 21.04. 2019)

Викладач _____ Ігор БАЙ _____